

1

Gat que no surt de casa, mai no sap què passa

Que no n'havia de quedar cap ni un, de gat, que així ho havia manat el consell d'ancians. I que els pares s'enfadarien molt amb ella si no els feia cas, que havia de pensar que a tots plegats els sabia molt de greu no poder quedar-se amb en Moix-moix.

La Gina, amb el disgust reflectit a la cara, humida per les llàgrimes, escoltava què li anava dient l'àvia Mariolina. Abraçada a en Moix-moix, no volia ni imaginar que se n'hauria de desprendre.

Àvia i neta, aquesta amb el gat a coll, s'havien assegut a l'escó que hi havia davant de la llar de foc on encara cremaven unes brases.

–No ho vull, no ho vull –anava somicant la nena, que considerava que era una atrocitat allò d’haver de matar tots els gats.

L’àvia es va acostar més a la Gina i li va passar el braç per l’espatlla. En Moix-moix va allargar una pota que col·locà damunt la mà arrugada de la dona, que encara no era prou vella, però que ja n’havia vist i passat de tots colors.

–Ja ho saps, que si depengués de nosaltres, en Moix-moix es quedaria a casa –va afirmar l’àvia, molt trista–. Però no ens en podem escapar de l’ordre que s’ha decretat.

La Mariolina va fer una pausa sense deixar d’acaronar la barbata i el coll del gat, que roncava de gust, i va seguir.

–Ens vigilen, Gina. Si no obeïm, la nostra vida també correrà perill.

–Àvia, però tu..., tu ho saps, que els gats no en tenen cap culpa, que...

–Això millor que no ho diguis en veu alta –va tallar la Mariolina abaixant el to–. Ja ho sé, que és una injustícia, però nosaltres no som ningú. I en Joanot-matagats ja ens va avisar, que no en podíem tenir cap, de gat. Com el trobi, no serà només en Moix-moix qui en pagui les conseqüències.

En Joanot-matagats, altrament dit el coix, el borni i el malcarat, era l’encarregat d’acomplir la missió d’exterminar tots els mixos d’aquell llogar-

ret costaner, al sud de l'Alguer, a la bella illa de Sardenya. Era tan petit, el poblet, que ni tan sols tenia nom. Això sí, de gats, n'havia tingut molts.

Fins llavors, precisament perquè era un lloc petit, arrecerat entre penya-segats, que passava desapercebut, i el consell d'ancians format per persones bonhomioses, sàvies i honorables, no n'havien fet gaire cas. Cal dir que el llogarret quedava força incomunicat, no hi arribaven grans vaixells ni visitants, només era un poblet de pescadors, de gent feinera i tranquil·la que no sabia res d'ordres ni d'edictes; vivien en pau. I, en conseqüència, els gats s'hi trobaven a gust. Però la bona vida se'ls havia acabat. L'epidèmia havia agafat tal embranzida per tota la Mediterrània i la por a emmalaltir es va estendre arreu com una taca d'oli. I ja se sap: quan passa alguna desgràcia sovint hi ha la necessitat de buscar un culpable. I els gats se la van carregar.

De l'Alguer havien enviat en Joanot-matagats perquè posés punt i final a aquella situació que el consell d'ancians havia volgut evitar.

«Que no n'havia de quedar cap ni un. Cap ni un, cap ni un...»

Les paraules, terribles, ressonaven al cap de la Gina. Ja feia dies que la nena en sentia la remor, d'aquella sentència, però fins aquella nit no havia volgut creure que l'ordre també anava pel seu

Moix-moix. No, perquè no era possible que el seu gat anés pel món escampant malalties i provocant desgràcies. No, perquè ni tan sols sortia de casa, en Moix-moix, que era un gat de llar de foc i de flassades, a qui li agradava molt la mel i el mató i, sobretot, les moixaines.

—Una última nit, àvia... deixeu-me passar amb ell una última nit —va suplicar la Gina, que va prémer fort en Moix-moix contra el seu pit. El gat va deixar anar un meu planyívol i escarransit. De vegades, un excés d'afecte podia ser embafador.

La Mariolina va sospirar. Ja se l'esperava, aquella demanda.

—D'acord, però de matinada i abans que es lleuin els teus pares, l'hem de treure de casa.

Els pares...

Feia estona que se n'havien anat a dormir, perquè s'aixecaven tan bon punt sortia el sol i partien cap a la platja. El pare a pescar i la mare a sargir les xarxes. Aquell vespre ningú no va sopar, ni un mos van poder fer del nus tan gros que tenien a la gola.

—Au, sigues bona minyona, i puja cap dalt, que la nit ja fa massa estona que ha caigut.

—I vós, àvia, no veniu a dormir?

—Jo he de feinejar encara una mica per la cuina —va dir la Mariolina, a qui de tant en tant li agradava de quedar-se sola en aquelles hores quietes, de solitud volguda.

A la dona també li costava de pair el que es veia obligada a fer. De matí, li donaria llet, a en Moix-moix, barrejada amb un polsim que el deixaria adormit. Per sempre. I després ja el podria llençar al pou mort.

Es va esgarrifar de pensar-ho i va fer una inspiració profunda per carregar-se d'ànim. En fer-ho li va venir la flaire de gat que en Moix-moix deixava amb la seva presència. Un sisè sentit la va alertar. Atiant les brases, revifà el foc i damunt, tot penjant dels clemàstecs, hi va posar una olla amb aigua. Així que va arrencar el bull, hi va ficar un bon grapat de farigola.

Ben aviat, l'estança va quedar aromada d'aquella herba remeiera.

Remeiera...

La Mariolina va pensar que hauria de deixar de fer ungüents, pomades i infusions guaridores. De moment, amb aquestes herbes que tant ajudaven, només en faria sopes, però procuraria guardar les receptes ben vives a la memòria. S'hauria d'afanyar, però, a traspassar-les a la filla o a la neta, abans que algú les hi pogués prendre.

Mentrestant, a dalt, a l'habitació que la Gina compartia amb la Mariolina, la nena es preparava. Sabia què faria l'àvia de bon matí. Però això no passaria, perquè ella no ho consentiria pas, ella salvaria en Moix-moix.

Havia d'actuar de pressa, abans que l'àvia no pugés per ficar-se al llit. Sabia que la Mariolina encara es quedaria una bona estona a la cuina; era una persona que necessitava dormir molt poc.

—Hem de marxar, Moix-moix —va xiuxiuejar-li a cau d'orella, amb el cor a punt d'esclatar de tan de pressa que bategava.

Dins d'un farcell que es penjà al coll i que es lligà a la cintura, hi ficà el gat i va sortir per la finestra. Encara sort que la Gina era menuda i flexible i hi podia passar, perquè més que una finestra era una obertura estreta. I va saltar a la branca d'una figuera que tenia a tocar. A casa sempre li deien que mai s'hi enfilés, que del suport de les seves branques no se'n podia refiar. Però el que passa sovint amb les criatures: que no fan cas dels grans.

Llavors, ja només li va fer falta lliscar pel tronc fins a arribar a terra. No era pas la primera vegada que ho feia, hi tenia molta traça i habilitat.

Quan va ser a baix, la Gina es va aturar un moment observant amb atenció el seu voltant. Cap rastre de ningú. Cap soroll. Només el vell mussol musicava la nit amb els seus «uuu-uuu».

La nena va comprovar que en Moix-moix estigués bé, ja que no sabia si això de baixar per la figuera l'havia trasbalsat. Hi havia molt poca claror, perquè la lluna era minvant, però la suficient per veure que el gat estava tranquil, com si

entengués què passava, de la seva boca no sortia ni un miol.

Es van mirar, de fit a fit. Els ulls verds de tots dos van quedar imantats per un afecte que prometia no acabar-se mai. La Gina va acostar la seva cara, colrada pel sol, l'aire de mar i la salaborr, a la d'en Moix-moix, i li va fer un petó arran dels bigotis. El gat va correspondre amb una bona llepada mentre els cabells pèl-rojos de la Gina es barrejaven amb el seu pelatge vermellós.

Ara, havien de fer una mica de camí, un tram que la Gina hauria pogut fer amb els ulls tancats. Tot caminant, la nena va recordar el primer dia que va veure el seu gat. Feia dos anys, d'això, quan ella només en tenia vuit. Va ser l'oncle Tòmeu, el de Mallorca, qui el va dur. L'oncle els va dir que no sabia pas com, que durant el viatge aquell moix, com deia ell, se li havia ficat al sarró.

Feia una cara tristonca, el gat, molt moixa. I des de llavors que es va dir Moix-moix.

En acostar-se al seu destí, la Gina es va anar alarmanant.

Què faria el seu gat, fora de casa? Si no buscava mai baralles! I les seves sortides eren curtes com una bufada. Aviat tornava a casa, cap al cau protector. No havia vist el món per un forat, en Moix-moix. Abans d'arribar a l'illa qui ho sap, què devia fer, però la Gina estava convençuda que res d'especta-

cular. Per això mateix, ella en continuaria tenint cura fins que se sabés espavilar.

I, de moment, ja sabia on el podia amagar. Allà on ningú del llogarret s'atreviria a anar: a la casa de l'emparedat.